

S V E R R E D I E S E N S
K A L K U L A T O R

Dag Jørgen Høgetveit
Mai 2016

SVERRE DIESENS KALKULATOR

"Som alle vet har vår forsvarsevne planmessig vært brutt ned i mange år." (Gen.maj. Carl Gustav Fleischer; Tromsø radio 17. mai 1940)(1)

Dag Jørgen Høgetveit; mai 2016

FØRST: HEIMEVERNET;

"... det som synes å fremstå som mest ufyselig i Diesens øyne, et sterkt og best mulig trent heimevern." (John Berg, Aftp. 05.03.16)

Vil man ha innblikk i bortorganiseringen av Forsvaret og hvor lite dette grunnleggende har å gjøre med penger, gives anskuelsesundervisning i å se til 'omorganiseringen' av den gren som i budsjett-prosent (ca. 3) er tilnærmet gratis; Heimevernet.

For en kort gjennomgang av hvordan Heimevernet allerede på -90-tallet de facto ble forsøkt nedbrutt, vises til Høgetveit; Hærpistoler m.v.; kommentar-avisa.no ;mars 2016 s.21.

Først med "kvalitetsreformen" innpå 2000-tallet lyktes man omsider skape en viss entusiasme for å begynne nedskalere Heimevernet. Årevis senere, sommeren 2010, skriver Agder Heimevernsditrikts siste sjef, ob.lt. Stein Axel Borgersen (Offisersbladet.no) under overskriften "Heimevernet er nå under avvikling", at "Vi lever i en usikker verden og Heimevernet er siste sikkerhetssskanse i landet vårt dersom vi møter en katastrofe eller ufred. I skrivende stund er Heimevernet fortsatt landsdekkende, men nå rakner det."

Hvordan "kvalitetsreformen" ble solgt inn (og jeg hevder ikke den ikke inneholdt positive elementer), ble solgt inn av Heimevernets nye generalinspektør, gen.maj. B.I.F. Brovold, se Høgetveit (op.cit).

Ad "kvalitetsreformen" skriver Borgersen: "Alt personell, fra Heimevernets sivile råd og utvalg, fra menig til general, var kjempemotivert for oppgaven! Kvalitetsreformen ble meget godt mottatt av politikere og på det tidspunkt tilsynelatende av daværende Forsvarssjef general Sverre Diesen. Heimevernet var svært nær ved å nå målet, men fikk seg et skudd for baugen i Forsvarsstudie 2007 som var forsvarssjefens fagmilitære anbefaling til Forsvarsdepartementets arbeid med st.prp. nr.48 (2007-2008). Her foreslo Diesen drastiske kutt i Heimevernet, og det fremkom ved flere anledninger også helt klart at han ønsket Heimevernet avviklet.

Nå gikk det ikke helt som Diesen anbefalte fordi politikerne ville det annerledes. For meg ser det imidlertid ut som at selv om det ikke ble som Diesen ville, så kunne han allikevel gjennomføre sin strategi ved å strupe Heimevernet på økonomi og ved til stadighet hevde at Heimevernet etter hans syn er en irrelevante organisasjon. Det ble gjort, og selv om Diesen ikke er Forsvarssjef lengre, så er ettervirkningene veldig klare: det trenes nesten ikke og signalene som er gitt fremover er meget dystre."

"... kjempemotivert ..." for å smi reip til egen galge ...

Noen av oss (noen av oss, 30000 pluss, fikk forøvrig innleveringsordre); noen av oss hadde imidlertid opparbeidet en viss rutine i å bli trukket teppet unna bena på.

Siden ca. 1990 ble under gjentagne festtaler gjentagent slått sammen og lagt ned i Hæren som snart mistet sin beredskap (bl.a. ved regio-

nal mobiliseringslagring), og siden ble mindre og mindre; og mindre. Etterhvert kunne observeres anslagene også mot heimevernsorganisasjonen, som (kort) dog hadde en bedre beskyttelse i Stortinget i og med Lov om Heimevernet.

I 2002 lyktes omsider, istrid med HV-lovens intensjon og ord, avvikle Heimevernets våpenberedskap; landet var de facto klar for en 'kald overtagelse'.

På skisserte bakgrunn burde fremstå rimelig klart hva Diesen/Brovold/Frisvolds "kvalitetsreform" kunne antas være del av.

Forøvrig er naturligvis iverksatt arbeidet med å fjerne Lov om Heimevernet.

2010. Henrik Hovland, Aftenposten.no 23. november: "De best trente HV-soldatene tilhører spesialavdelingen HV-016 som har eksistert siden 1980-tallet. Soldatene trener 60-100 dager i året, inkludert kurs og ukentlig nærkamp-/skytetrening. Mange har flere år bak seg som befal i Forsvaret. Under kvalitetsreformen har de fått yrkesoffiserer som sjefer og bedre utstyr, og de er blitt integrert i Innsatsstyrken som bruker dem som instruktører.

Offiserer som har tjenestegjort begge steder sier at de frivillige HV-soldatene i HV-016 holder et høyere nivå enn soldatene i Telemark bataljon. Britiske instruktører med bakgrunn fra britiske Special Air Service har uttalt at blant annet skarpskytterne i HV-016 er på nivå med utenlandske spesialsoldater. Enkelte typer personell i HV-016 er blant de beste i landet. Det gjelder blant annet sanitetsoffiserer, som i det sivile arbeider med akuttmedisin.

Kvaliteten på HV-016 er altså høy, men siden det er en HV-avdeling der de fleste henter hovedinntekten sin fra sivile yrker, koster hver soldat bare en tiendedel av hva en yrkessoldat koster samfunnet. HV-016 er uten tvil den militære avdelingen i Norge som leverer mest forsvarevne pr. krone."

"For denne bokens del er det relevant å påpeke at nedleggelsen av 016-avdelingene vanskelig kan ses som et omstillingstiltak i ordinær forstand, selv om det ble "solgt inn" slik fra forsvarsledelsens side", skriver Olav Bogen og Magnus Håkenstad.(2) "Bakgrunnen for avgjørelsen var uklar og argumentene varierende. Sunde og Kristin Lund, generalinspektøren for Heimevernet, argumenterte med at 016-avdelingene var et "barn av den kalde krigen" som hadde overlevd ved en "for-glemmelse", og at deres oppgaver nå var bortfalt. I dette fikk de forbeholden støtte fra Faremo, som mente motstanden bar preg av "kald krig-tankegang". Denne argumentasjonen var det få kvalifiserte observatører som fant overbevisende, og utenom forsvarsledelsen var det ikke mange som uttrykte videre forståelse for beslutningen... Smarere fremstod 016-avdelingene som nærmest skreddersydd for det omstilte innsatsforsvaret. De hadde kort responstid, var kjent som kompetente, velutrustede og motiverte, og innrettet mot oppgaver som passet godt i inn (sic) det "nye" trusselbildet."

Forsvarssjef Harald "Sunde fremhevet gjerne at nedleggelsen frigjorde 20 millioner til styrking av det øvrige Heimevernet, som i flere år hadde vært på et aktivitetsmessig lavmål. Innsparingen innebar i så fall å vri ressursene vekk fra Heimevernets beste og inntil nylig høyest prioriterte avdelinger - stikk i strid med et av interneffektiviseringens hovedmål. Kildene tyder imidlertid ikke på at nedleggelse av 016 ble vurdert som et interneffektiviseringstiltak, og så sent som 24. september meldte Lund at Heimevernets interneffektivisering var godt i rute mot sitt krav på syv sparte millioner i 2010.

Dertil kom at det reservebaserte HV-016 var blant de avdelinger i hele Forsvaret som ga mest operativ uttelling for pengene. Alt i alt fremstår nedleggelsen av 016 som en besynderlig affære, og i et omstillingsperspektiv direkte kontraproduktiv, både med tanke på beredskap og bærekraft."

"Reaksjonsevne, gripbarhet og fleksibilitet hadde vært omstillingens omkved siden slutten av 1990-årene," (B&H s.301) men det anses kanskje ikke ønskelig å være alminnelig kjent man kan holde seg med 'gripbare', høylig effektive mobiliseringsavdelinger med Heimevernets tradisjonelle klartid: kort. Om med gripbare effektive i det hele.

Det gikk et halvår; det gikk en bombe.

"Det var først og fremst de militære avdelingene som startet forberedelser og søkte oppdrag på eget initiativ, som rakk å gjøre seg relevante i den akutte fasen." (B&H s.299-0)

For Heimevernets del, 02s innsatsstyrke Derby; hvilken bl.a. hadde 'utfordringer' på tennstempler og ammunisjon, "ammunisjon, som av forvaltningsmessige årsaker befant seg på sentrale lagre helt andre steder på østlandsområdet. Forholdene var ikke lagt tilrette for den umiddelbare responsen som viste seg påkrevd(3); forhold en HV-avdeling oppsatt ihht. HV-lovens §26 ikke vil oppleve.

Heimevernet hadde tidligere som prioritert oppgave å sikre Hærens mobilisering, men er senere fratatt midlene til å sikre sin egen. Organisasjonen er ved lov konstruert for å komme seg 'i buksene' om den blir tatt på sengen. Og "Plakaten" forlanger av befal, handling. Forøvrig er en effekt av personlig utrustning i heimen, fleksibilitet ang. oppmøtested.

"Det er også interessant at ved flere avdelinger, spesielt i Heimevernet, ble innkalling av mannskaper besluttet av lokale sjefer, med henvisning til nødrett eller den såkalte plakaten på veggen - en kongelig resolusjon fra 1949 som gir militære sjefer strenge pålegg og vide fullmakter ved "væpnet angrep". Det er et paradoks at det var denne instruksjonen, som hadde hatt en sentral plass i den kalde krigens beredskapstenkning, som ble oppfattet som mest relevant, all den tid innsatsforsvaret som regel ble definert som det raske og fleksible motstykket til det "gamle, trege mobiliseringsforsvaret"." (B&H s.300)

(4)

Vi blar til Bogen og Håkenstad s.309 samt høst 2011 og Harald Sundes Fagmilitært råd: "... Diesens Forsvarsstudie 2007 ... foreslo Sunde, som Diesen, å redusere Heimevernet fra 45 000 til 30 000 hoder, og fra elleve til syv distrikter. Argumentet var kjent: å frigjøre midler for å satse på kvalitet fremfor kvantitet." Jevnfør Haakon Bruun-Hanssen okt. 2015. Argumentet var kjent, og Frisvold/Diesen hadde tidligere lyktes mednedtrekk fra ca. 83000.

"Det var ingen som informerte oss om HV da vi tredde av fra førstegangstjenesten, og de fleste av oss forsvant ut i det sivile liv. Og det er få som hører noe mer om denne 19 måneder lange verneplikten i årene som følger, selv om de fleste har sju måneder igjen å avtjene." Skriver presseoffiser, sjt. Marie Brudevold (Forsvarets Forum nov./-14); "... ni dager hvert år er jeg tilbake i uniform, og hvert år fylles kommentarfeltet med de samme spørsmålene: Hvorfor er du militær igjen? Hvordan kom du deg tilbake i grønt? Hvor kan jeg henvende meg?

Og jeg svarer dem. År etter år forteller jeg dimitterte soldater om

Heimevernet via min private blogg, og år etter år lurer jeg på om den oppgaven burde ligget hos noen andre. Og med "noen" mener jeg Forsvaret."

"HV-soldatens kompetanse består av tre elementer: den militære kompetansen fra førstegangstjenesten, deres sivile profesjon og den lokale kunnskapen. Når HV-soldaten bruker all sin kompetanse i sitt lokalmiljø, får vi en erfaren soldat som er i stand til å utrette svært mye. Det er avgjørende for oss å vedlikeholde soldatferdighetene gjennom hyppige HV-treninger. Men den sivile utdanningen og den livserfaring som HV-soldaten har, gjør at HV-områdene besitter et svært vidt spekter av kompetanse." (Gen.maj. Kristin Lund, generalinspektør for Heimevernet, F.F. okt./-13) ("Professionals are predictable, it's the amateurs that are dangerous." (Murphy))

"Da regjeringen skulle gjenreise Forsvaret etter annen verdenskrig, var Heimevernet en av grunnpilarene. I Stortingsmelding nummer 32 (1945-46) heter det: "... Heimevernet skal ved plutselig overfall være på plass på et minimum av tid og søke å hindre fiendtlig fremrykning gjennom eget område og nabo-områdene....". Det samme grunnleggende oppdraget står fortsatt ved lag.

Hendelsene i Øst-Ukraina viser at moderne operasjoner gjennomføres overraskende med svært kort varslings- og reaksjonstid. Framveksten av nye terrororganisasjoner med militære kapasiteter er også et element som Forsvaret må ta hensyn til i dagens forsvarsplanlegging.

Heimevernet gjennomfører lokal oppsetning og oppdragsløsning og har en landsdekkende reaksjonsevne. Det er derfor sannsynlig at HV-soldat møter en framtidig trussel på bakken først, og at Heimevernets kapasitet blir en krigsforebyggende terskel.

Hva er utgangspunktet for Heimevernets beredskap?

God etterretning er en viktig forutsetning for at Forsvaret skal kunne reagere. Stående styrker fra forsvarsgrenene har høy kvalitet, men lavt volum, og det er åpenbart at de ikke kan dekke alle land- og sjøarealer til enhver tid.

Historien viser oss at det usannsynlige kan bli det sannsynlige. Dette gjør at HV-avdelinger må være robuste og kunne operere i en situasjon med stor usikkerhet og ukjente trusler.

Folk flest opplever at det er langt mellom forsvarsinstallasjonene i dag, og mange kommuner lener seg til Heimevernet når de trenger støtte til det sivile samfunn ved naturkatastrofer osv.

Behovet for et vern i bygdene der folk bor ser ut til å være økende i en tid med stadig nye trusler.

Dette danner bakteppet for Heimevernet." Tor Rune Raabye, gen.maj., generalinspektør for Heimevernet.(F.F. nov./-14) Fortsatt Raabye:

"Heimevernet kan bidra til høy beredskap gjennom lokalt lagret materiell som er relevant i et moderne scenario, godt trent styrker som raskt kan settes inn i oppdragsløsning, robuste planer som sikrer en rask og effektiv styrkeoppbygging og sist men ikke minst et effektivt varslingsystem som gir en hurtig, fleksibel og sikker aktivering av våre HV-styrker."

"Heimevernets operative evne kan økes med enkle grep. Dagens struktur kan videreutvikles med økt trening og nytt materiell. En marginal økning av ressursinnsatsen til dagens heimevern kan gi betydelig økt operativ evne. Våre vernepliktige HV-soldater går trolig i strid først. Da fortjener de den beste soldatutrustningen og kvalitetstrening vi

kan gi dem. Når Heimevernets 45 000 soldater skal utrustes, må vi velge enkle og kosteffektive løsninger. Eksempelvis kan lagsnivået i HV nytte jaktradioer som koster noen hundrelapper i stedet for høyteknologisk militært utstyr til titallstusen kroner. ("If it's stupid and it works, it ain't stupid.")

Nye kapasiteter må også vurderes slik at Heimevernet forblir relevant sett i lys av trusselen og Forsvarets utvikling forøvrig."

"Heimevernets rolle er viktigere enn noensinne fordi vi danner en krigsforebyggende terskel." "Vår landsdekkende organisering og lokale oppsetning gir en god reaksjonsevne. Dette er vår viktigste egenskap også i framtiden."

"Det er bare Heimevernet som kan etablere en landsdekkende militær beredskap og utholdenhet innen rimelig tidshorisont og konstnad."

Gen.maj. Raabye opplyser ellers(5) at "Befalsproduksjonen i Forsvaret er drastisk redusert og jeg ser et økende problem med å skaffe et tilstrekkelig antall sjefer." Om HV-distriktsstabene skriver han at oppgaveporteføljen "er svært stor og stabene er meget små og sårbare. ... Stabene må styrkes med cirka 50 stillinger for å hente ut den operative effekten som potensielt ligger i strukturen."

Forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssens Fagmilitære råd, okt. 2015.

Fra 11 til 7 Heimevernsdistriktsstaber.

"-Jeg registrerer at den delen av Forsvaret som bruker minst av forsvarsbudsjettet, 3 prosent, også er den avdelingen som får de største kuttene," sier generalinspektør Raabye; "-... jeg får et kutt på 28 prosent i områdestrukturen. Det vil si at 42.000 soldater reduseres til 30.000. I praksis vil det bety at store deler av Sør Norges territorium vil mangle HV-styrker." (Forsvarets Forum 10/11/-15)

OG SÅ VIDERE ...

"Det vil oppstå en pussig situasjon hvis en lærer en gang om mange år gir sin 1. gymnasieklasse følgende stiloppgave: "Hva skulle den norske regjering ha gjort i 1940 om den hadde vært betalt av Hitler for å bringe Norge i hans vold?" Den mest intelligente gutten i klassen vil da skrive: "Regjeringen skulle ha gjort akkurat det Nygaardsvold og Koht gjorde. Den hadde dog neppe turdet gå så langt i retning av å legge landet åpent, for det kunne vakt mistanke om forræderi." (Tidl. mil.org.sjef i Oslo, maj. O.H. Langeland(6))

Tilbake til 1991, til Arne Sollis tid som generalinspektør for Hæren. Gen.maj. Gullow Gjeseth skriver(22) at "Alt sommeren og høsten 1991 hadde oberstløytnant Sverre Diesen, som da arbeidet med Hæranalysen ved FFI, tatt for seg spørsmålet om kvalitet eller kvantitet i den fremtidige Hæren i to artikler i Norsk Militært Tidsskrift. Han gikk sterkt inn for det som senere skulle bli Hæranalysens konklusjoner, nemlig at krigsorganisasjonen måtte reduseres, og det som måtte bli igjen, måtte styrkes kvalitativt. Sverre Diesens argumentasjon bygde ikke bare på at det var nødvendig med en kvalitativ bedring, men mer på at Europa og Norge sto ovenfor en helt ny situasjon. Hans syn var at landet ikke lenger var utsatt for en utfordring hvor nasjonens eksistens sto på spill. Utfordringene kunne langt mer komme fra suverenitetshevdelse, nordområdene og deltagelse i NATO- eller FN-opdrag. Her var Diesen en av de første som pekte på en utvikling som kom for fullt ti år senere." Gjeseth kunne kanskje samtidig ha nevnt at denne utvikling i ikke ubetydelig grad fulgte av ob./brig./gen.maj/gen.lt Sverre Diesen.

'Omstillingen' som fulgte Sverre Diesens karriere var ikke uten motforestillinger, og "utmanøvrering av denne motstanden en nøkkel-forutsetning for omstillingen." (B&H s.336)

Halvtannet år etter gen. Diesens tiltreden, skriver gen.maj. Torkel Hovland under overskriften "Diesen skader Forsvaret" (Aft.p. 08.11.06): "Usaklige personangrep kan bare ha som hensikt å legge lokk på en vital forsvarsdebatt i en tid da vår forsvarsevne ligger i vektskålen. Med utgangspunkt i Øystein Steiros replikk i Aftenposten 25. oktober svarer professor Janne Haaland Matlary 28. oktober med den påstand at "Steiros sikkerhetspolitikk er så primitiv at den er uinteressant for alle andre enn ham selv". I samme utgave søker Forsvarssjefens militærassistent, oberstløytnant Henning-A. Frantzen å påvise at Steiro mot bedre vitende "fortsatt driver kunsten å kritisere utviklingen av Forsvaret på feil grunnlag".

Ingen av dem griper fatt i kjernen i Steiros utmerkede analyse, hvor han hevder at sviktende trusselvurderinger og naive oppfatninger av mulighetene for hjelp utenfra fra våre allierte har ført til sanering av vår basestruktur, avvikling av verneplikten og nedbygging av det territorielle forsvar til fordel for et mikroskopisk ekspedisjonskorps."

Oberst Diesen skriver i 1997 (No.Mil.Tidsskr. nr.11) opplysende om (eller for) Hærens overgang til "manøverkrigføring":

"En av manøverkrigdoktrinens mest ubehagelige konsekvenser er dens kompromissløse krav til risikovilje hos troppeførerene... Velger man å sikre seg overalt vil det sjelden oppstå en plutselig kollaps noe sted, men den manglende evne til å tilrive seg initiativet og skape en avgjørelse fører til at man likevel taper på sikt. Dette er med andre ord det kontrollerte nederlags taktikk. Velges risikoalternativet kan to ting skje - man lykkes og vinner, eller man mislykkes og taper. Taper man er det imidlertid sannsynligvis fordi fienden greide å utnytte den risiko man utsatte seg for, med det resultat at nederlaget fikk et raskere og mer katastrofalt forløp enn ved sikkerhetsalternativet." "... det bare risikoalternativet som er interessant som utgangspunkt for beslutninger på høyeste taktiske nivå, etter som det normalt er uten verdi å kunne utsette det endelige nederlag med noen dager. Det kreves med andre ord vilje til å bøye seg for at aksept for risiko vil være en riktig beslutning, også i de tilfeller hvor det faktisk går galt, fordi alternativet ikke var noe bedre."

Oberst Tore Hiorth Oppegaard hadde hertil å innvende at "Til"det kontrollerte nederlags taktikk" er imidlertid å merke at man dermed i hvert fall får utsatt den endelige avgjørelsen. Det gir muligheter for å slå tilbake senere når vi har fått tid og muligheter til å styrke vår egen stilling tilstrekkelig, bl a ved at troppene har fått samøving og vunnet krigserfaring, og ved tilføring av forsterkninger fra allierte land." (N.M.T. 4/-98) Eller som korp. Hitler bemerket utpå vinteren -45: "En krig som trekker ut, er til nytte for en krigførende ved at den gir ham mulighetene for å lære å føre krig. Jeg hadde håpet å gjennomføre denne krigen uten å gi fienden sjanse til å lære noe som helst nytt i krigskunsten. Jeg greidde det i Polen og Skandinavia, i Holland, Belgia og Frankrike. Våre seire var raske, de ble oppnådd med et minimum av tap på begge sider, men de var likevel klare og avgjørende nok til å føre til fullstendige nederlag for fienden."(7)

"En krig som trekker ut ..."; "Disse egenrådige norske "fredssoldatene" hadde på kort tid vennet seg til krigen, og var blitt farlige motstandere", forteller Karl Springenschmid i ettetid.(8)

Ellers kan være ett og annet å legge seg på sinde av Murphy's Laws of

"Bestrebelses på å holde terreng for enhver pris og i ubegrenset tid er nødvendigvis pr definisjon attrition-fokusert, derved at avgjørelsen reduseres til et spørsmål om hvem som har størst vilje og evne til å akseptere tap på et bestemt punkt. Dersom fienden gir opp gjør han det med andre ord ikke fordi vi har skapt en trussel mot hans egen posisjon eller handlefrihet, men rett og slett fordi han ikke anser ytterligere anstrengelser akkurat der for å være verd prisen.... Det er altså en interessant refleksjon at taktikk på landjorden gradvis kommer til å ligne mer på taktikk til havs, der krigsskip manøvrerer mot hverandre uten at det stykke vann de til enhver tid befinner seg på er av spesiell betydning." Skriver hær-offiser Diesen, og jeg undrer (igjen) hvor Diesen har fått kalibrert sitt regneverktøy. Orlogskaptein Oddvar Naas ved HV-distrikt 11 kommenterer (NMT 4/-98): "Oberstens refleksjon om at taktikk på landjorden gradvis blir lik krigsskips manøvre til havs, - der det stykke vann skipene til enhver tid befinner seg ikke er av spesiell betydning, er ganske oppsiktsvekkende. Forsvarets oppgave er å verge folk og fedreland. Hensynet til befolkning og bosetting gjør at et stykke vann ikke kan likestilles med et stykke land. Taktiske disposisjoner må alltid veies opp mot konsekvensene for sivilbefolkningen."

Viderepensjonert (alltid "pensjonert") flaggkommandør Jacob Børresen: "Den viktigste årsaken til at Hæren er blitt avviklet som hær i ordets egentlige betydning, er en vrangforestilling, mener Jacob Børresen: En vrangforestilling om at dagens kriger ikke handler om å ta og holde territorium som har fått feste, til tross for at alle krigene etter den kalde krigen har handlet om nettopp dette, sier han. -Dermed har vi, absurd nok, valgt å prioritere kampfly på bekostning av bakkestyrker. I tillegg har moderne, høyteknologisk militærmateriell blitt prioritert. Følgelig har volumet på bakkestyrkene blitt så lite at det ikke finnes noen utholdenhet igjen. Resultatet er et forsvare som er uegnet til å ivareta norske sikkerhetsinteresser i krise og krig, sier han." (Ingeborg Eliassen og Cathrine Sandnes(9))

FORSVARSTUDIÉ 2000 OG DEROMKRING

"Den 7. juni 2011 var jeg som ganske mange andre på Universitetsforlagets årlige sommerfest... Jeg hadde lest den lakoniske NTB-teksten denne dagen: "Norske F-16 utførte 28 tokt over Libya i uke 22. Det ble sluppet i alt 31 bomber." Alle visste ... Men i hagen var stemningen som om alt var ved det normale, som om Norge ikke deltok i en virkelig og blodig krig som ville kaste, fryktet mange allerede da, store deler av Nord-Afrika ut i kaos." "... ingen var opptatt av de norske bombeflyene som slapp sin dødelige last nå, mens vi spiste kyllingvinger. Lettere teatralisk snakket jeg derfor bevisst høyt om Libya til en venn og spurte om han forsto hva som var galt fatt med det intellektuelle livet i dette landet, det vil si hvor kom denne tausheten fra? Var det en brist i virkelighetsorienteringen, et uttrykk for velstandsbohlens likegyldighet, eller hva var det? Den absurde følelsen av å snakke om noe som ikke fantes ble påtrengende. Jeg tok en pils til, stilte meg bevisst patetisk alene under et tre i hagen og tenkte på hvor glad jeg var i dette landet - og gikk hjem." (Terje Tvedt(10))

Det hendte et par-tre saker i 1999.

"Tradisjonelt har norske myndigheter stilt krav om at militæroperasjoner utenfor Natos kjerneområde skal ha FN-mandat. ((Og det bør kanskje nevnes at ikke alle sider ved det norske engasjement i Libya hadde "FN-mandat".)) Den eneste gangen Norge har bidratt til en offensiv uten slikt mandat, var i 1999, da F-16-fly gikk på vingene i Natos første flyangrep mot serbiske mål i Kosovokrigen." (E&S s.71)

"... 23. mars, brøt forhandlingene med Milosević-regimet sammen, og NATOs luftkampanje begynte dagen etter. Den ga ikke umiddelbare politiske resultater, og ble liggende som et uløst problem i bakgrunnen da NATO vedtok sitt varslede nye strategiske konsept på toppmøtet i Washington 25. april. Konseptet innebar en kraftig dreining, vekk fra tradisjonelle forsvarsoppgaver og i retning av såkalte out-of-area-operasjoner utenfor NATO-landenes eget territorium." (B&H s.95)

"Sentrale embetsmenn i Forsvarsdepartementet, anført av ekspedisjonsfjef Svein Efjestad i sikkerhetspolitisk avdeling, bekymret seg .. for at Norge stod i fare for å bli marginalisert og fremstå irrelevant for USA." "... Sigurd Frisvold ... tok over som forsvarssjef i slutten av april. Samtidig pågikk flere prosesser som la tunge føringer... Noe av det første som skjedde på Frisvolds vakt, var regjeringens beslutning om å gå videre med fregattprosjektet." Jeg siterer Bogen og Håkenstad s.96-7. "En annen slik prosess var arbeidet med det som ble Stortingsmelding nr.38 (1998-1998 (sic)), Tilpassing av Forsvaret til deltakelse i internasjonale operasjoner, heretter kalt Intops-meldingen. Den ble overlevert til Stortinget 4. juni, kun en uke før bombing av Serbia opphørte da Milosević-regimet endelig ga etter for NATOs krav.

Intops-meldingen fikk indirekte betydelig innvirkning på den kommende langtidsplanen. Meldingen ble utarbeidet på kort tid av et lite miljø tilknyttet Forsvarsdepartementets sikkerhetspolitiske avdeling, ledet av Svein Efjestad. Avdelingsnestsjef, avdelingsdirektør Fridtjof Søgaard, og rådgiver Per Fredrik Pharo var de sentrale i utformingen av meldingen. Sammen med departementsråd John Lunde representerte disse en gruppe i embetsverket som var frustrerte over det de anså som manglende fremdrift og politisk nytenkning i forsvarssektoren. Slik ble Intops-meldingen både et svar på presserende utfordringer og et mer langsiktig virkemiddel for å injisere nytenkning inn i planprosessene. Dette miljøet skulle, takket være den heldige timingen, få gjennomslag for det som i realiteten var temmelig radikale forslag. Meldingens konklusjon var at forbedring av Forsvarets evne til å delta i internasjonale operasjoner var avgjørende "både for Forsvarets troverdighet i Norge og Norges troverdighet internasjonalt". Det ble redegjort for hvordan denne evnen kunne styrkes "innenfor rammen av vår nåværende forsvarsstruktur og uten å legge avgjørende føringer på Forsvarets fremtidige organisatoriske utvikling".

Tenk dét. Vel, jeg har ikke lest meldingen. "Samtidig var den interne motstanden mot forslaget betydelig, da broparten av organisasjonen anså invasjonforsvar som hovedoppgaven."

"Den nye forsvarsstudien var allerede satt i gang, og brigader Sverre Diesen ble håndplukket av Solli personlig til å lede prosjektet, som fikk navnet Forsvarsstudie 2000". (B&H s.91)

"Da Diesen ble oppringt av Trond Moltzau, sjefen for sentralstaben i Forsvaret overkommando, og fikk høre at Solli hadde plukket ham ut til å lede studien, trodde han først at Moltzau hadde ringt feil", forteller han i 2014; jeg mener annetsteds å ha notert at Diesen var sjef for Strategi- og langtidsplan-avdelingen i FO i -97. "Diesen hadde i et drøyt tiår markert seg som en skarp kritiker av det tradisjo-

nelle forsvarskonseptet, spesielt den mobiliseringsbaserte massehæren, og det han beskrev som en "anti-profesjonell" og endringsfiendtlig kultur i forsvarsledelsen."

FS 2000 vurderte "fem ulike modeller" (Heimeverns-bladet aug./-00); kort: "Et personell intensivt og lavteknologisk forsvar, dvs et slags tillempet geriljaforsvar i populær språkbruk, beregnet på nedsliping av en angriper over stor dybde"; et forsterkningstilpasset, et alliansetilpasset, et regenererings- og et "terskel-forsvar, dvs. en nedskalert versjon av dagens forsvar tilpasset en annen og mer begrenset trussel enn det tradisjonelle invasjonsscenarioet, og med en viss tilleggs kapasitet for internasjonale operasjoner."

"Gjennomgangen konkluderte med at det bare var det alliansetilpassede Forsvaret og det såkalte terskelforsvaret som representerte løsninger innenfor rammen av overordnede forsvars- og sikkerhetspolitiske målsetninger, slik disse er nedfelt i politiske styringsdokumenter. På basis av de to hovedalternativer bestemte Forsvarssjefen i studiens slutfase at det nasjonalt rettede alternativ, dvs. terskelforsvaret skulle danne basis for det endelige strukturforslag." (HV-bl.)

"Diesen hadde gjennom hele prosessen vært en pådriver for den alliansetilpassede modellen. Allerede et år før studien ble lagt frem, hadde han offentlig uttalt at politikerne i nær fremtid måtte velge mellom en form for videreføring av invasjonforsvaret og et forsvar av profesjonelle avdelinger til bruk både hjemme og ute... Frisvold, på sin side, anså det alliansetilpassede alternativet for vel ytterliggående og vanskelig å få politisk gjennomslag for." (B&H s.107)

FS 2000 anbefalte bl.a. den reduserte Hæren redusert fra 100000 til 15000; Heimevernet fra 83000 til 60000.

Terskelforsvar, alliansetilpasset forsvar - allianseintegrert (tja) 'forsvar'.

Det går noen år; gen.lt. Sverre Diesen er klar for nytt beskikkelsesbrev og Øystein Steiro besøker Oslo Militære Samfund 3. februar 2005: "Påtroppende forsvarssjef Sverre Diesen var ... tydelig. Han konkluderte med at det forsvaret vi nå hadde fått, har høy kvalitet men er så lite at det er irrelevant som et nasjonalt instrument. Det har ingen praktisk militær egenverdi. Det forsvaret han selv regnes som hovedarkitekten bak, er bare relevant som en del av en internasjonal styrke. På en måte er det betryggende å få klare meldinger fra den kommende militære ledelse. Forsvaret skal ikke lenger primært forsvare Norge, og ethvert selvstendig forsvar av eget land er umulig." (Øystein Steiro, Aftp. 07.02.05)

"Generalløytnant Sverre Diesen kritiserer i Aftenposten 14.2 mine kommentarer til Forsvarsdepartementets strategiske konsept for Forsvaret, "Styrke og relevans".

Hva Diesen sa og hva Diesen mente om det nye forsvarets evne til å ivareta våre nasjonale sikkerhetsbehov, kan være to forskjellige ting. Realiteten er at det var flere i Oslo Militære Samfund 3.2, som i likhet med meg oppfattet Diesen dit hen at Forsvaret nå er så redusert i volum at det ikke har noen praktisk egenverdi til å ivareta landets sikkerhet i tilfelle en konflikt av noe størrelse annet enn som innsatselementer i større allierte forband. I Norsk Militært Tidsskrift 10/04 under tittelen "Det militære paradigmeskiftet og dets konsekvenser for norsk forsvar" går Diesen meget langt i samme retning når han skriver: "Forestillingen om et nasjonalt forsvar som er alliansetilpasset - dvs. i stand til å føre krig på egen hånd, men samtidig kan motta og samvirke med allierte forsterkninger - viker med

andre ord for et forsvar som er allianseintegret, dvs. som bare i begrenset grad fungerer uavhengig av den større organisasjon det er sydd sammen med." Tilsvarende har Diesen uttalt i ulike andre sammenhenger, bl.a. i Polyteknisk Forening 25.11.03." (Steiro, Aft.p. 25.02.05) (Og infanteribn. II på Maukstadmoen er rimeligvis bare heft.)

Under henvisning til gen. Diesens Forsvarsstudie 07, skriver Odd Gunnar Skagestad (med "bakgrunn som fagdirektør i Utenriksdepartementet"; No.Mil Tidsskr. 2/-15): "Norge var altså allerede for snart 8 år siden havnet i en situasjon hvor vi i fullt alvor burde stille oss selv spørsmålet: Hva skal vi med Forsvaret? Var det virkelig dette vi ønsket? Skulle fremtiden bli at Norge skulle ha en krigsmakt, men ikke noe forsvar? Var det dette som skulle bli "Krigsstaten Norge"? Disse, og lignende spørsmål har i realiteten vært stilt hele tiden mens denne utviklingen har pågått, dvs. i særlig grad gjennom de siste 15 år. Det er disse spørsmålene som har utgjort kjernen i de sporadiske tilløpene vi har hatt til seriøs forsvars- og sikkerhetspolitisk debatt i det offentlige rom gjennom disse årene. Men fra de ansvarlige myndigheter - forsvarsledelsen, regjering og Storting - har det gjennomgående vært tyst."

"Et stort og landsdekkende apparat arbeidet uopphørlig med å utarbeide og oppdatere et omfattende, sektorovergripende og uhyre detaljert beredskapsplanverk som skulle kunne settes i verk på svært kort varsel. Med avviklingen av invasjonforsvaret, mobibiseringsavdelingene og den regionale kommandostrukturen tok dette brått slutt i 2002. Mobiliseringsoppgjør, krigstjenestekort, krigsoppsettingsplaner og beredskapslagre - alt det som hadde vært så viktig så lenge - ble avvirket nærmest over natten."

"De prosessene som ble iverksatt i 1998 og 1999, ble i løpet av de neste årene drevet frem av et lite knippe aktører på regjeringsnivå, i forsvarsledelsen og embetsverket. I ettertid er det påfallende hvor få som faktisk markerte seg offentlig som pådrivere for omstilling." "Det er interessant å observere hvordan utviklingen på beredskapsfeltet er blitt omtalt underveis og i ettertid. Kaldkrigsforsvarets beredskap har lenge vært avskrevet som tungrodd og treg, ikke minst av dem som ivret for omstillingsgrep som skulle gi hurtigere reaksjonstid og mer "gripbarhet".(((11))) Mer paradoksalt er det at det i tiden etter 2012 hevdes at også innsatsforsvarets beredskap var basert på en antakelse om lange varslingstider. Begge disse påstandene må betegnes som upresise, på grensen til det misvisende. Kaldkrigsforsvaret - både de stående avdelingene og mobiliseringsstyrkene - var i prinsippet innrettet mot en plutselig oppdukkende storkrig. Hvorvidt dette omfattende, rigide og komplekse systemet faktisk hadde fungert som planlagt, er det god grunn til å stille seg skeptisk til. Men det endrer ikke det faktum at beredskapstenkning stod sentralt i kaldkrigsforsvaret." "Det at deler av innsatsforsvaret havnet i en beredskapsmessig baklekse både sammenlignet med det gamle mobiliseringsforsvaret og med de uttalte målsettingene for omstillingen, må kunne betegnes som et av forsvarsomstillingens største paradokser." (B&H s.349.345.350-1)

TEKNOLOGI, PENGER, PERSONELL

"Ingenting er mer effektivt enn kampfly hvis oppgaven er å knuse ting på bakken." (E&S s.128)

"Den rødgrønne regjeringen mente den valgte det beste flyet. Men best til hva? spør John Berg. Han mener myndighetene har oversett i hvilken grad supermakten USAs interesser etter den kalde krigen har

utviklet seg til noe som ikke lenger sammenfaller med småstaten Norges behov.

11

Under den kalde krigen, da Norge investerte i F-16-flåten, hadde USA og Norge samme interesser, mener han: USA ville demme opp for et sovjetisk angrep på Sentral-Europa, mens Norge ville avverge et tilsvarende angrep på nordflanken. Det er USA som har endret seg, mener Berg.

-Dette er fortsatt vårt første og fremste behov. Vi trenger luftforsvar i egen region og mot et eventuelt russisk angrep." "I boka Kampflyet som bomber forsvarsevnen beskriver han Joint Strike Fighter som et bakkeangrepsfly, spesielt utformet for USAs globale supermaktsstrategi - og altså ikke først og fremst laget for forsvaret av en småstat." (E&S s.108-10)

"-Hvis vi gjennomfører dette kjøpet, vil det være helt ødeleggende for det øvrige forsvarsbudsjettet. Det er egentlig helt absurd. Verken Hæren, Sjøforsvaret eller Luftforsvaret har penger nok til drift. Samtidig skal vi ha denne enorme investeringen som vil kreve milliardpålussinger av driftsbudsjettene. Vi vil bruke grenseløst mange milliarder, men ikke ha forsvarsevne. Det går ikke opp i det hele tatt innenfor de nåværende budsjetttrammene, sier Nils Holme. Den tidligere direktøren ved Forsvarets forskningsinstitutt fremhever det vanvittige i å bruke 40 milliarder kroner i året på forsvar, men ikke få uttelling for de store investeringene fordi vi mangler 10 milliarder på å drifte det vi har. At vi befinner oss i den situasjonen, mener Holme, skyldes en underfinansiering som har slått gradvis inn de siste 25 årene. Det er imidlertid ikke Stortingets feil. Ansvaret ligger i regjeringer og ikke minst i embetsverket, mener han.

-Stortinget har vedtatt det skiftende regjeringer har bedt om. Politikerne er ikke blitt fortalt om konsekvensene for den operative evnen i Forsvaret. Jeg synes jeg ser en misforstått lojalitet i embetsverket, som iblant har forledet sine politikere ved å filtrere informasjonen de gir." (E&S s.118) (Filtrering; eller som Norges Offisersforbunds Egil André Aas fremholder referert fra FPUFF-samråd i januar: Tilbakeholdelse. "Statsråden, fremholdt han, gjentar stadig hvor viktig det er med åpen prosess. "Hvorfor holdes da så mye underlagsinformasjon tilbake? ...Fordi vi da ser at flere forslag om nedleggelse slett ikke er basert på store innsparinger - annet enn på innsparte kvadratmeter?" Forsåvidt gammelt; regnestykket mankerer og svaret presenteres gjerne med to streker under.) Jo, Holme; men også Stortinget. "-Som jeg har sagt tidligere: Når jeg tenker på framtida, frykter jeg vår egen vingling mer enn Russlands agering.

-Hva mener du?

-At det ser ut som man tror at Forsvaret kan skrus av og på som en bryter.

-Hvem er "man".

-Du kan skrive "Stortinget". (Gen.lt. Robert Mood; Forsvarets Forum apr./-16 siterer Dagbladet)

"... i Bergen... ligger to av milliardskipene og blir kannibalisert... redusert tilreservedelsskip til "Helge Ingstad", den ene fregatten som fortsatt er ute og seiler." "I det offentlig tilgjengelige materialet om kampfly generelt og F-35 spesielt er det et påfallende fravær av analyser som ser kjøpet av kampfly i sammenheng med hele Forsvaret." (E&S s.117.120)

"-Det blir lenge til vi forlater gamlemåten å operere på. Man skal være litt forsiktig med å la seg blende av teknologien, sier" gen.lt.

Rune Jakobsen, Aftp. 04.03.16. "-Men Norge satser jo veldig på avanserte våpensystemer. Som F-35, som krever så mye økonomisk at det går ut over bakkestyrkene, som du sier vil være der i mange år fremover, og som nå blir skviset?

-Det var en påstand fra din side. Det håper jeg at ikke skjer."

"Skal vi holde oss med et høyteknologisk og aggressivt forsvar, med strategiske angrepsvåpen, som samtidig reduserer den politiske kontrollen over landets militærmakt, eller skal vi innrette oss slik Atlanterhavspakten forutsetter? Den innebærer et forsvar som er kollektivt og defensivt." (Gen.insp. for Hæren, gen.maj. Odin Johannessen, Aftp. 03.02.16)

"Så vet alle som deltar i den offentlige debatten at man må tåle ett svingslag eller to.

Det fikk generalmajor Odin Johannessen erfare da han fra sin posisjon som hær sjef nylig dristet seg frem på med en artikkel her i avisen som tok opp verdivalgene bak hvordan Norge best kunne forsvares. Da fikk ble han kontant slaktet av eks-forsvarssjef Sverre Diesen som kalte innspillet "emosjonell forsvarspopulisme uten forankring i nøktern analyse." (Harald Stanghelle, Aftp. 15.03.16)

Enn videre Tor Rune Raabye, GIHV: "Tidligere Forsvarssjef Sverre Diesen hevder i Aftenposten nylig at hær sjefen driver med "emosjonell forsvarspopulisme". Intet mindre.

Det er mulig at fremtidens militære trussel kan predikeres med matematisk presisjon og at forsvarsstrukturer kan fastsettes med kalkulator. Noen hevdet for få år siden at interstatlige kriger i Europa lå på historiens skraphaug. Så kom Krim og Ukraina, samt Russlands kraftfulle opprustning. Våre politikere er enige om at Norge står overfor en meget kompleks og farlig utenriks- og sikkerhetspolitisk situasjon. Virkeligheten bekrefter at presisjonsnivået i spådommer om fremtidens kriser og kriger er lavt. En tro på at etterretningstjenester - eller for den saks skyld akademikere - kan forutse hva vi vil stå overfor mer enn måneder fra nå er som å regne med ukjente størrelser.

Det er i en slik kompleks setting hær sjefen fastslår at en nasjons befolkning bor på land, at det er landterritoriet som må besittes, beskyttes og forsvares for å bevare den reelle suvereniteten. Spissformulert kan luft- og sjømakt oppfattes som støttesystemer for å sikre at landmakten er i stand til å forsvare og sikre en nasjons befolkning, landterritorium og integritet.

Jeg oppfatter at hær sjefen presist angir landmaktens allmenngyldige betydning for en nasjons overlevelse. Enten det er for å forsvare seg på egen hånd eller å holde territoriet inntil NATO kommer til unnsetning. Da er landmaktens størrelse og kvalitet essensiell. Jeg er mer usikker på om en slik forståelse vektet tilstrekkelig i manges tankearbeid. Alle valg medfører konsekvenser. Konsekvensene må i så fall kommuniseres tydelig, åpent og ærlig. Særlig når både befolkning, vår viktigste infrastruktur og nasjonale ledelsesapparat befinner seg på land." (Aftp. 02.03.16)

Og Diesen: "For det første er det nedslående at generaler og admiraler begynner å opptre utad som lobbyister for sin egen sektor når økonomien blir vanskelig, om nødvendig på bekostning av andre deler av Forsvaret. For det annet er det trist at de argumenterer så dårlig som de gjør, når de først går ut. De to hær generalenes argumenter om sammenhengen mellom landforsvar og landterritoriets betydning skiller seg ikke nevneverdig fra enkelte admiralers argument om at "80 prosent av norsk verdiskaping kommer fra havet, derfor må vi prioritere Sjø-

forsvaret". Begge deler kan umiddelbart høres plausibelt ut - og begge deler er i realiteten like galt." (Forsvarsdebatt på slagordnivå, Aftp. 04.03.16)

13

"-Hvis vi skal reetablere et norsk forsvar som skal kunne forsvare Norge i et par uker, eller måneder, da må vi opp i de to prosentene av BNP som regjeringssjefene i Nato, inklusive Erna Solberg, ble enige om i Wales. Hvis vi kun gir forsvarssjefen de pengene han ber om i siste langtidsplan, gjør vi ikke annet enn å skyve vanskelighetene foran oss. I så fall er det å kjøpe kampfly som å kjøpe en Lamborghini når du tjener 200000 kroner i året: Du kjøper deg et problem. -Vi har allerede mange gode, dyre materiellkategorier vi ikke klarer å drifte. Hvis vi ender opp med det samme når det gjelder kampfly, så er det penger som kunne vært brukt på andre, samfunnsnyttige måter, mener Mood." (E&S s.27-8)

"For flaggkommandør Jacob Børresen er den viktigste begrunnelsen for å redusere antall kampfly at det ikke er dette Norge trenger mest: -Vi har kjøpt en Rolls-Royce, mens det vi trenger, er en Lada, sier han."

"Øverst bør Norge prioritere det de allierte vil sende sist, det som har lav mobilitet og høy risiko, fortsetter Børresen: - Altså bakkestyrker. Det er bare å se på Syria, Libya og Kosovo. Derfor må prioritet nummer én for vårt forsvar være bakkestyrker. Men vi kjøper i stedet det beste og dyreste av fly, på bekostning av hær og heimevern. Det er og blir en feil prioritering." (E&S s.47-8)

"Både Forsvarssjefens fagmilitære råd og Vernepliktsutvalget konkluderer med at verneplikten må ligge fast. Det gjør også Robert Mood. Samtidig påpeker han at det strengt tatt ikke er så mye "plikt" igjen i dagens praksis. For øyeblikket er det langt flere som ønsker å avtjene verneplikten enn det er plasser. Derfor mener han det er riktigere å si at vi, i Norge, dyrker en illusjon om vernepliktsforsvaret. I realiteten utvikler vi en elitekultur.

-Illusjonen om vernepliktsforsvaret dyrkes av to grunner. For det første fordi det er politisk viktig: Det bidrar til en forestilling om at Forsvaret er i stand til å forsvare landet en tid på egen hånd. For det andre fordi det er fantastisk, nesten gratis, rekruttering. Vi får 65 000 mennesker, hele årskull, servert på et fat. I dag står de beste fra videregående i kø for å komme til oss. Det igjen gir oss kvalitet i alle ledd opp til og med spesialstyrkene.

Samtidig har den kraftige reduksjonen av vernepliktige barbert bort den enorme mobiliseringshæren, til et nivå hvor dagens hærreserve er et minimum som må til for å utdanne nye soldater. Fordi bemanningen har blitt så tynn, har Mood argumentert for fire måneders verneplikt for langt flere enn de som i dag står i kø for å tjene.

-For at regningen skal bli akseptabel for resten av samfunnet, må vi lage en kortere førstegangstjeneste. Her legger vi inn basiskunnskap om våpenbehandling, våpenkultur og militær tenkning, samt kunnskap om basis sikkerhetsoppgaver som brann og førstehjelp. Forankring i nasjonen er viktig, ikke minst i en helhetlig tenkning rundt samfunnsikkerhet: Det handler om kontrakten mellom meg, deg og samfunnet, sier han og legger til: -Jeg mener at vi har brutt den kontrakten. Der Sverre Diesen fremholder at dagens verneplikt er ineffektiv, kostnadsdrivende og i bunn og grunn tuftet på romantiske forestillinger, mener Robert Mood tvert imot at idealisme er noe av det som "gjør oss fryktelig gode når det gjelder".

Det mener han å ha sett tydelig når han har vært i skarpe operasjoner med norske tropper. Samtidig mener han profesjonskulturen, som har

vokst fram siden omleggingen i 1999, har ført til at Forsvaret har fjernet seg fra samfunnet. Ikke minst gjennom utenlandsoperasjonene har de blitt gode på det han kaller "teknisk utførelse" - hvordan bombe, frigi gisler og nedkjempe motstandere. De siste årene har Forsvaret dessuten satset tungt på å oppgradere materiellet til soldatene. I dag bruker de bortimot hundre ganger mer per individ enn i 1980. Dermed, mener Mood, har de også mistet det aller viktigste av syne: -Det viktigste er å investere i ungdommene som på et eller annet tidspunkt vil kunne komme i en krise de må løse, sier han. -Det er mye viktigere enn F-35." (E&S s.80-1)

I RETNING EN KONKLUSJON ELLER DEROMKRING

"Anything you do can get you shot, including doing nothing." (Murphy)
 "Det vil alltid være slik her i landet at vi i virkeligheten bevilger mindre enn det behovet tilsier. Det ligger i sakens natur. Det ligger i vår natur." (Forsvarsminister Jens Christian Hauge, 1951 (B&H s.333))

Og det er én side av saken.

"Hele den rød-grønne regjeringstiden fra 2005 hadde vært preget av solide statsfinanser og sterk vekst i det offentliges utgifter. Mellom 2005 og 2012 økte statsbudsjettet fra i overkant av 900 til over 1200 milliarder kroner... Forsvarssektoren, på sin side, hadde den minste veksten av samtlige sektorer. Til dette kom at Forsvarsdepartementets relative andel av statsbudsjettet sank fra 4,1 til 3,4 prosent, med en utflating fra 2009." (B&H s.306)

Men saken har altså og en annen side.

Etter en ca. 18 siders gjennomgang av "politisk underdekning av militære overbud", for å si det med Sverre Diesen, for perioden 1999 - 2012(12), går tidl. FFI-direktør Paul Narum og Sverre Diesen inn for landing med "at kanskje den største utfordringen Forsvaret står overfor er situasjonsforståelsen - å venne seg til tanken på at småstater som Norge i fremtiden ikke kommer til å ha et nasjonalt forsvar i den forstand vi har vært vant til. Å opprettholde og understøtte hele spekteret av konvensjonelle militære kapasiteter på nasjonal basis vil ikke være mulig, eller det vil være økonomisk meget ineffektivt. Små og mellomstore europeiske land vil enten måtte finne sammen i et flernasjonalt samarbeid om både materiellutvikling, anskaffelser og drift, eller akseptere at vi vil være uten reell militær evne og dermed ha begrenset sikkerhetspolitisk relevans og handlefrihet."

Jeg forutsetter stadig at Diesen tenker høyteknologisk, alliansetilpasset, allianseintegret; og jeg ikke engang forsøker klandre meg assosiasjonen: "Det føydale systemet fra middelalderen hadde skapt et nettverk av militære forpliktelser og allianser på tvers av landegrensene." (Jacob Børresen(23)) Men "-Den demokratiseringen som fulgte i kjølvannet av nasjonalstatens fremvekst...kan jo vanskelig betegnes som noe sivilisatorisk fremskritt, bemerker" Diesen i "boken "Mot et avnasjonalisert forsvar", redigert av Janne Haaland Matlary og Øyvind Østerud, der han selv er blant bidragsyterne." (Aftp. 12.11.05)

Den resterende norske hær synes gå mot systemkollaps.

"-Jeg har vært ute i flere av de store avdelingene. De har mye avansert og bra materiell. De er veldig effektive og godt motiverte. Finnene har også tradisjon for å kjøpe brukt militært materiell. Men de har også kjøpt inn hyperavansert artilleri, har bra med luftvern og har også kjøpt håndholdte Stinger-raketter, sier" "Norges forsvars-

attaché i Helsinki, brigader Bjørn Tore Solberg".

"Søndag skrev Aftenposten at Finlands forsvar koster halvparten av det norske... Likevel teller det finske forsvaret over 200.000 hoder." (Aftp. 12.04.16) "-I motsetning til Norge har Finland forstått at krig først og fremst dreier seg om å ta og holde territorium og har derfor gjort Hæren til sin viktigste forsvarsgren. En viktig forklaring er at Finland har historisk erfaring for at det nytter å slåss, selv mot en overlegen fiende", kommenterer Jacob Børresen.

Det er noe som noen av oss alltid har visst. (13) Gen.lt. Robert Mood skriver (Forsvarets Forum des./-14): "Det er ikke lenger opplest og vedtatt at vi tar best vare på Norges sikkerhet ved å bidra i felles kamp der ute - tvert om gjelder nå at det beste bidraget er å holde orden i eget hus, på eget territorium." "Soldatene kommer imidlertid hjem for å holde orden i et hus som vakler, et hus som trenger sårt til et sterkere fundament for å sikre robusthet når stormkastene kommer. Våre soldater kommer hjem blant de fremste på kvalitet og profesjonskultur, men tilurovekkende svak robusthet, for lang reaksjonsevne og manglende utholdenhet."

"... et sterkere fundament for å sikre robusthet når stormkastene kommer..."; Matt.7,27.

John Berg skrev (Aftp. 03.01.04) at "En løsning peker seg ut: FS85 var en nyskapning. Nå trenger vi igjen en nyskapning. Det bør utarbeides helt uavhengige, periodiske trussel- og oppdragsvurderinger, som ingen statsråd får se før de publiseres.

I det lille norske miljøet vil uavhengigheten selvsagt bli et problem... Det vil nødvendigvis bli litt for mye samrøring. Men mange andre land benytter pensjonerte offiserer i mye større grad enn vi gjør i Norge. Andre land benytter også detamerikanerne ofte kaller "Red Team", utvalg som har til oppgave nettopp å stå uavhengig. Vår løsning bør være at to, tre pensjonerte offiserer får i oppdrag å velge sine gruppemedlemmer og kontaktflater i inn- og utland og utarbeide en trussel- og oppdragsvurdering som står like uavhengig som Bull-Hansens FS85."

Berg anno 2016 lyder bl.a. (Aftp. 05.03.16): "Diesen forsvarer kampflykjøpet og forfecker det balanserte forsvaret." "Diesen skriver om anslag mot Norge for å tvinge oss til ettergivenhet, men nevner ikke at fordi økonomien tvinger oss til å samle F-35s tunge støtteapparat på én flystasjon, kan kampflystyrken settes ut av spill i en krigs første time, ved et konsentrert angrep med ballistiske missiler. Amerikanerne ser denne faren.

Diesens utlegninger om et slikt anslag mot landet, er akademisk forbilledlig, og omstendelig, mens Raabye og Johannessen åpenbart ser at det ikke vil ramme oss der vi er sterke, men der vi er svake. Det krever at Norge bygger ut sterke og fleksible landstyrker med stor mobilitet og rask reaksjonsevne, hvilket blant annet betyr stor taktisk helikopterkapasitet. Og det betyr det som synes å fremstå som mest ufyselig i Diesens øyne, et sterkt og best mulig trent heimevern."

Et par-tre relevante observasjoner:

("No combat ready unit ever passed inspection. No inspection ready unit ever passed combat.")

Fra ordre til deployert for Norges bidrag til humanitær bombing i Libya gikk relativt små 100 timer, og B&H (s.297) gjengir Bøe Hansen: "(Nestkommanderende ved skvadronen)) hevder bestemt at det var en viktig suksessfaktor for den hurtige deployeringen at den foregikk

over en helg. Dette gjordedet mulig å hoppe bukk over flere ledd i Forsvarets eget byråkrati." Det dukker opp et minne: "Det var ikke styrking av administrasjonen eller byråkratiske "styringsverktøy" som reddet situasjonen, men lederes og medarbeideres evne til å se løsninger." "Til alt hell var de fleste helsebyråkratene på ferie den 22. juli. Blant annet derfor gikk det så bra." (Prof. dr.med. Torleiv Ole Rognum, Dagens Medisin 30.08.12)(14)

Om Libya-reisen (B&H s.297): "En analyse av forberedelsene konkluderer med at den raske deployeringen var mulig først og fremst grunnet "kollektiv dugnadsånd og motiverte enkeltpersoner"."

"Av de senere frigitte intervjureferatene fra 22.julikommisjonen fremgår det at både Forsvarsdepartementet, Forsvarsstaben og Forsvarets operative hovedkvarter brukte tid på å komme i inngrep med situasjonen." "Forsvarets bistand ble omfattende, men hovedsakelig improvisert og i liten grad styrt eller iverksatt fra høyere hold." (B&H s.298)

Og, som Bogen og Håkenstad observerer (s.335): "Mens reduksjonene i kvantitet i all hovedsak er blitt implementert ovenfra og ned, har kvalitetshevingen vært basert på et samspill mellom initiativ nedenfra og prioritering ovenfra. Selve innholdet i de gjenværende bokserne på Forsvarets organisasjonskart ser i betydelig grad ut til å ha vokst frem innen- og nedenfra, gjennom initiativer i forsvarsgrenene og nedenfra-og-opp-prosesser i fagmiljøene."

Dertil en observasjon på en usikkerhetsfaktor som i likhet med ved IDF, ikke hjemmehører i Forsvaret: "I 2009 åpnet major Nidal Hasan ild mot sine amerikanske medsoldater på militærbasen Fort Hood i Texas. 13 personer ble drept og et titalls skadet før gjerningsmannen selv ble stoppet etter en skuddveksling med politiet... Motivet for skytingen skal ifølge Hasan selv ha vært å beskytte islamske opprørere mot amerikansk aggresjon, ifølge The Guardian." (F.F. sept./-13) (15)

Så får vi registrere; registrere bl.a. hva man forselår gjøre eller ikke gjøre med Heimevernet generelt og HV-distriktsstabene spesielt; samt med institusjoner som fremdeles driver vernepliktsbasert rekrut- og befalsutdanning. Ryktet forteller man igjen er ute etter rekrutteringsbrønnen bnII/Brig.N.

Avslutningsvis; til deg som vil opp og frem og ellers ha det greit: "Det første bud er ganske lett. De som er flest har alltid rett. Tenk alltid på hva folk vil si. Og ta den sterkeste parti. Og tviler du, så hold deg taus til du ser hvem som får applaus. Tenk nøye ut hva du bør mene. Det kan bli dyrt å stå alene." (Jens Bjerneboe)

ETTERSKRIFT

"We're celebrating, we're scared, we're wired, we're tired." (Time)

Forsvaret er én sektor; en vésentlig sektor. Men sektor-tenkning forslår ikke.

Forsvarets vei til å bli et 'feudal-instrument' har parallell i partiet Høyres fremstøt mot den grunnlovsfestede odelsrett; en norsk basallov nest etter å "bøye oss mot øst og be til Kvitekrist". Og i samme partis hardkjør gjennom administrasjon/fylkesmenn mot det lokale folkestyre.(21)

Kort: Land-(bruks-)forvaltningen; men det ble aldri upopulært å spise. (Om det synes vanskelig å forstå, så les Nationen; er det fremdeles

vanskelig, så les historie (og glem ikke Bibelen, Pred.1,7;Salme 111, 17 10).)

Etter enevoldsstyret, ble i 1887 juryen gjeninnført; og avskaffet i 1941, (om man skjønner hva jeg vil frem til).

'Nærpolitiet', den århundregamle lensmanns-etaten er under avvikling. Ingen hindrer massedrapet på uskyldige barn; vi har passert en halv million; 13 døde i en helikopterstyrt er noe nær en nasjonal tragedie; hundretusener kun statistikk.

Den ekle forvillelse (Rom.1,27), sodomi, fremstår med krav om respekt. (16)

Skolen er et sted man lærer barn at de er (tilfeldig tilblevne(25)) dyr; og å leve som dyr.

Statsmakten bryter stadig lengre inn i den private sfære; i det senere ved prosjekt "kjernejournal" og igangsatt vedtak om 'smarte' strømmålere. Og ved 'barnevernet's tiltagende inntrengen i 'ikke-konforme' familier, og hvor barnets reelle velbefinnende de factoer uten prioritet.(24)

Frihetsforvitring i fri utfoldelse fordi vi forvekslet frihet med det å ta oss 'friheter'; snudde ryggen til Kvitekrist, den eneste som gjør "virkelig fri" (Joh.8,36); snudde ryggen til hans Ord (Joh.1). Ledet an i Kristus-fiendtligheten, gjorde Det norske arbeiderparti. 'Kirken'? "Kirken står oss ikke bi i det hele tatt. Ingen antydning til en gerilja mót samfunnsmaktens arbeid med våre sjeler. Kirkens folk har tvert om snakket omsorgerne etter munnen, redde for å støte dem." (Sven Kærup Bjørneboe(17))

Med opphevelsen av den forhatte 'Konventikkelplakaten' i 1842, en forordning som (uhjemlet) ble nyttet til å fengsle Norges største sønn i nyere historie til han var helseknekt, Hans Nielsen Hauge; med Guds Ords frie løp blomstret norsk 'dugnads-misjon'. Det norske misjonsselskap(1842) dannet misjonsskole i 1843; selskapets første lønnede sekretær var forøvrig presten Andreas Hauge, sønn av ovennevnte. I prosjektet "Verden for Kristus" (NLM), Guds Ords frisetende forkynnelsen, og gjerne med andre hjelpetiltak, ble Norge blant de fremste nasjoner.

Med betydelige forbehold overfor dagens Bibelselskapet/De forente bibelselskaper(18): "I møtet i Vår Frelzers kirke ((nå Oslo domkirke)) den 26. mai 1816 ble Det Norske Bibelselskap stiftet med formålet "å utbre Den hellige skrift". Formålet hadde både en nasjonalbyggende side, en moralbyggende side, en sjelelig side og en global side." (Gen.sekr. Ingeborg Mongstad-Kvammen, Bibelgaven 2/-16)

Fra 1950-tallet har Bibelselskapet bidratt til Guds Ords utbredelse også utenfor Norge. "... bibelselskapenes globale oppdrag - Bibelen for alle - ..." "Det Norske Bibelselskap har opparbeidet seg en sterk posisjon i De forente bibelselskaper, og i vårt 200.år er vi den tredje største bidragsyteren til De forente bibelselskaper. Sett i forhold til folketall er det ingen som bidrar mer enn Det Norske Bibelselskaps givere."

Det går under radaren til de mange, men slik har, med Bibelen og misjonen, (i kontrast til F-16 i Libya), lille Norge bidratt til det beste mer enn de fleste.(19) Lenge.

Sent september 1940 ble Ronald Fangen (1895 - 1946) innbragt. I innledningen til Fangens bok I nazistenes fengsel(20), skriver Carl Fredrik Engelstad at "For en intellektuell som Ronald Fangen,

gjennom hele sitt liv vant til at et fornuftigresonnement har gyldig- 18
het, måtte det en smertelig tilvenningsprosess til før det ble helt
klart for ham at han var kommet i hendene på et totalt vilkårlig sy-
stem, som til og med planmessig brukte denne vilkårligheten for å bry-
te ned den psykiske motstandsevnen hos dem som fremdeles var naive
nok til å tro at det var en forskjell på sannhet og løgn."

"Men 21. juni 1941 brøt krigen mellom Hitler-Tyskland og Sovjet løs.
Og nå ble det så om å gjøre for nazistene å skape en stemning for seg,
at de satte ham på frifot. Han ble kjørt hjem til Dugård av to tyske-
re om natten 24. juni. Siden under krigen ble han innkalt til nye for-
hør på Victoria Terrasse, men noen arrestasjon kom det ikke til.
Tyskerne hadde vel brent seg nok på ham som det var."

(I parentes: "-Spør aldri, aldri, aldri om det nytter - men om det er
sant." Dikter-presten Kaj Munk i Danmark, hvis selvbiografi ble over-
satt av Ronald Fangen i -45, var óg en brysom mann; skutt i -44.
Parentes slutt; Fangen:)

Hr. Grossmann dukker opp igjen. "Ville jeg være så vennlig å bli med
ham opp i Stortinget, - det hele skulle i høyden være en halv time."
"Så gikk vi da inn i Stortingsbygningen, jeg med dystre følelser, men
uten et øyeblikks mistanke om at jeg skulle bli arrestert i den nor-
ske nasjonalforsamlings hus. Underlig nok: helt fra begynnelsen av
okkupasjonstiden hadde jeg vært forberedt på litt av hvert, men net-
topp denne dagen var jeg totalt bekymringsfri, - jeg var forvisset om
at jeg skulle forlate Stortinget om en halvtime, spise lunsj og sty-
rte på toget."

"Kohlreb slapp sin blyant, kastet seg tilbake i stolen og begynte å
holde foredrag, fort og forbitret: "Vi kjenner Dem, hr. Fangen. Vi
hadde meget god kjennskap til Dem lenge før vi kom til Norge. Jeg har
her (han klasket sin høyre neve ned på en stor mappe) i oversettelse
et meget stort utvalg av Deres forskjellige offentlige uttalelser om
det nye Tyskland opp gjennom årene." - Han åpnet mappen, bladde litt
og begynte å lese utdrag av mine bøker "Dagen og veien," "Kristen-
dommen og vår tid," "Krig og kristen tro" og av en rekke artikler fra
de siste årene før okkupasjonen." "... selvsagt blir ingen norsk
borger dradd til ansvar for hva han har sagt eller skrevet om Tysk-
land før 9. april... Men vi har fulgt Dem meget nøye. Og hver gang
De har talt i sommerens løp har vi mottatt en mengde anmeldelser på
Dem - fra Deres egne landsmenn.""

"Så sprang bomben: "De har på nattoget til Bergen sagt til Deres med-
passasjer hr. Skard, het han ikke det?"

"Han het Skaar," sa jeg.

"Na, - De har sagt til ham at med Quisling er tyskernes stilling her
i landet blitt utholdelig for det norske folk, - og at De kjente til
en fullt utbygget organisasjon som nårsomhelst er istand til å velte
Quisling og med engelsk hjelp jage tyskerne ut av Norge."

Da falt jernteppet for min bevissthet. Gjengivelsen av mine uttalelser
var grovt løgnaktig og kunne bare ha til hensikt å føre meg opp i
elendigheten, - det var en ting. Men overhodet det faktum: at denne
usedvanlig elskverdige mann, som ved avskjeden hadde takket for vårt
samvær og kalt det en opplevelse, - at denne landsmann av meg hadde
gått avsted og anmeldt meg, - det var meg så svimmelt, avgrunnssvart
ubegripelig, så lammende at resten av dette "forhør" ikke gjorde inn-
trykk på meg. Jeg svarte bare: "Det benekter jeg å ha sagt. Det er en
direkte løgnaktig gjengivelse."

Svaret var det eneste jeg kunne vente: "Da står utsagn mot utsagn. Inntil vi kan få bragt sannheten på det rene, eventuelt få konfrontert de to herrer med hverandre, blir jeg nødt til å sette Dem i varetektsarrest."

Så var jeg altså arrestert."

"... de unge... som til og med hadde fått forfalskede kunnskaper, først og fremst i historie, - de som så medlidende på norske jevnaldrende som talte om "tankefrihet" og triumferende erklærte: "Der Führer denkt für uns!"

Det gikk altså an midt i Europa og midt i det 20. århundre å klemme ut en slik generasjon, som med henrykkelse gav avkall på alt det vi betraktet som kulturens ukrenkelige forutsetninger og uunnværlige verdier. De forstod overhodet ikke hva vi snakket om. De så på oss med forakt fra "herrefolkets" salige høyder."

"Jeg syntes hele menneskeheten var som den besatte i evangeliet som "slo seg selv med stener" og hvis navn var Legion, - "for vi er mange". Slik ble menneskehetens kropp flenget av demoner; det var den indreselvfortærelse midt i all ytre fullkommenhet. Alle storslagne, geniale ting som menneskene oppfant ble beslaglagt av demonene og forvandlet til forbannelse, - flyvemaskinen var det store eksempel! Og her var jo alle fremskrittsoptimisters store feilkalkyle: de kalkulerte uten "demonene"; derfor stemte deres egenskaper så fortreffelig - unntagen i virkelighetens verden. Derfor var også denne blide og blinde fremskrittssdyrkelse i realiteten demonenes forbundsfelle; for den fryktet de ikke. Nå som da fantes det bare en makt de fryktet for: den demonutdrivende Kristus. Demonien i verden visste i alle tider hva til og med kirken av og til glemte: at han var og er "den levende Guds sønn." For ham skjelver helvede.

Så var det ikke noe under at alle demoniske makter, alle forvirringens troslærere, alle maktdyrkelsens ideologier kjempet mot ham som "fiende nr. 1." Kunne de nøytralisere ham ved å tvinge hans kirke i alle land til lydighet og "lojalt samarbeide" - så var det bra; da kunne de ikke gjøre synderlig skade. Når han ble fordrevet som kirkens og kristenhetens eneste Herre, - da kunne kirkene få eksistere, berøvet sitt salt og sitt lys, - inntil man så en vakker dag kunne "likvidere" dem definitivt under almen forakt.

Det var Sovjets mål. Det var nazismens mål. Og siktet ikke den avkristnede humanisme mot det samme - til sin egen undergang? Ble ikke denne avkristnede humanismeforhånet blodig i totalitærstatene fordi de djevleblendt klart forstod at avkristningen tok kraften fra hele humanismen: forankringen i det Gudsåpenbarte menneskebilde? - De visste meget bedre enn mange kristne at Kristus er den eneste vei til menneskehetens enhet, og at bære han har makt til å drive "legionen" ut. Så oppdrog de målbevisst sin ungdom til kristendomsforakt. Jeg kom til å huske en episode fra mine første uker her i Møllergaten, - før jeg ble flyttet til sykecellen. Westerberger kom inn i cellen en formiddag. Jeg hadde sittet og lest i Bibelen som lå oppslått på bordet mitt. "De leser meget i den boken der, hr. Fangen," sa han og pekte på den med en grimase.

"Ja," sa jeg.

"Hva står det der? Hva er det egentlig som står i den boken? Er den morsom?"

"Les den selv, hr. Westerberger," sa jeg.

Han så lattersprengt på meg. "De mener altså at det er en god bok?" Hvorpå han plutselig fikk et forbitret uttrykk og snerret: "Jeg har ikke tid til å lese vrøvl!" Og ut fór han som en pil.

Den direkte kristendomsforfølgelsen i Russland og Tyskland, den alminnelige avkristningsprosessen i de demokratiske statene, folkenes totaluvidenskap om sammenhengen mellom den kristne tro og alle de goder som ble betraktet som selvfølgelige og urokkelige rettigheter, maktkampen, lønnen, ungdomsidealismen forført av demagogiske kynikere, terroren, angsten, folkene som oppdaget at de var forledet, men for sent: de hadde gitt all selvbestemmelse fra seg, - rimet det ikke godt alt sammen? Og kunne noe krigsutfall hindre oppløsningen og splittelsen i å ete enda dypere ned i folkene, inn i selve livsnerven, livsevnen - hvis ikke en veldig bølge av fornyet tro gikk gjennom folkene og løftet de guddommelig livslovene som samlingsmerke, som enhets-skaper."

"Bare tre dager etterat jeg kom til Ullevål fikk jeg besøk av Grossmann. Jeg lå til sengs, hadde feber og var altfor syk og trett til å kunne snakke... Kunne jeg i hvert fall ikke si hvordan jeg så på de kristnes stilling under det nye styre? Jeg sa nei, det ville jeg ikke; han hadde jo lest min bok "Kristendommen og vår tid" i oversettelse - og fra den visste han hva jeg mente om forholdet mellom kristendommen og nasjonalsosialismen.

Han ble rød i ansiktet og fikk sitt fanatisk-farlige blikk. Han kjente min type fra Tyskland, erklærte han, - folk som brukte kristendommen som kamouflasje for politisk agitasjon og oppvigleri mot den nazistiske stat. Det kunne ikke bli tolerert noe sted hvor Tyskland hadde makten. Det ville bli slått ned skånselløst. Det var dumt av meg å opprettholde et slikt standpunkt, for han kunne forsikre meg om at kristendommens eneste chance i fremtiden var å innordne seg lojalt og protestløst i den nasjonalsosialistiske stat. - "Det vet De ingenting om, hr. Grossmann," svarte jeg. "Vær også så vennlig å huske på at kristendommen har vært Europas åndelige stormakt i to tusen år; den nasjonalsosialistiske stat har ennå ikke tilbaketrukket ti år av sin deklarererte tusenårsperiode. Jeg forsikrer Dem at kristendommens "chanser" er ubegrensete; de bestemmes overhodet ikke av mennesker."

"... jeg lå og så på ham, en tredveårs mann fra et kulturbeslektet folk - og kunne bare konstatere at mellom oss var det mentalt en befestet avgrunn; vi forstod ikke hverandres sprog... Han hadde vært nasjonalsosialist fra han ble voksen, fra tyveårsalderen, og jeg var ikke i tvil om at det var idealisme som fikk ham til å gå inn i bevegelsen. Det var demoniens kjempetriumpf: å bruke ungdommens idealisme som innfallsport til makten, - all retningsløs, uengasjert, forvillet idealisme i verden. Hva kunne demagogdiktatorene utrette uten den? Og hvorfor maktet ikke kirken, de kristne over hele verden å utløse mer av den? Grossmann ville ha vært fanatisk kommunist i Russland; han ville ha vært med i en hvilken som helst folkelig-idealistisk bevegelse hvor han så hadde støtt på den - og han var en gjennomsnittstype på europeisk ungdom, den som overalt stod ledig på torvene, kjedet seg og følte seg forlatt i liberalismens evige frikvarter, som Ortega y Gasset taler om, og i demokratienes impotente kjeggel og splittelse. Så kom bevegelsen og mannen - og alle Tysklands Grossmanner medte seg henrykt og begynte å marsjere. Opplever de skuffelser, bekymringer, anfall av dårlig samvittighet? Det tør de ikke. De må tro, de må marsjere videre, - steng av for tanker og følelser, tro blindt på Føreren, slå ned all motstand, - ingen og intet må hindre vår seier!

En ting visste jeg: at de ville tape og måtte tape, - og at fallet ville bli en katastrofe uten like. Hva så med alle Grossmanner? Han var ferdig med sitt foredrag og satt og stirret ut i varelset med

et tomt, trett blikk, - hele ansiktet virket barnslig nå da fanatis-
men forsvant. Var han trett av leksen? Hendte det av og til at alt
det han ivrig hånte og fordømte: menneskelighet, mildhet, fred, alle
kristne og humane verdier, kalte på ham mot hans vilje?"

21

Johannes' evangelium begynner som 1.Mosebok; "I begynnelsen ..."
"I begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gúd.
Han var i begynnelsen hos Gud. Alt er blitt til ved ham, og uten ham
er ikke noget blitt til av alt som er blitt til...
Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham. Men alle dem
som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, dem som tror
på hans navn". (Joh.1,1-3.11-12)
"Verdig er du, vår Herre og Gud, til å få prisen og æren og makten;
for du har skapt alle ting, og fordi du vilde, var de til og blev de
skapt!" (Joh.åp.4,11)

REFERANSER OG NOTER

1. Ob.lt. Carl Stenersen skriver i februar 1943 til fru Toni Fleischer:
"Vi norske vi har på et felt (blandt mange) særlig grunn til å takke
ham gjennom årrekker for hans karakterfaste arbeide for forsvarets
sak og for fagkunnskap i forsvaret - i de dekadente år før krigen
kom. Det var ikke noe slingring i hans holdning, ikke noe politisk
kjøp og salg. Man støtte på en mur av urokkelighet hos Fleischer som
bare en høibåren overbevisning kan gi. Han var i besiddelse av en seig
stahet på det område som vi var ham taknemlig for - og i skrift som i
tale kunde han, når han uttalte sig, se tingene klarere, renere og
sterkere enn kanskje enkelte, med frynser i kantene, likte."
"Vi vet jo alle vi som stod ham nær at han måtte kjempe for å få sine
synsmåter frem - bane sig vei, så å si gjennom adskillig uforstand og
endog adskillig uvilje hos de rådende myndigheter. Generalen sa sin
mening for å bringe slutt på halve standpunkter og politisk jongleri,
endog på uvilje eller motvilje til i det hele å ha en hær.
Vi vet hvad resultatet derav blev". (General Fleischer; Eftærlatte
papirer; Tønsberg Aktietrykkeris Forlag 1947; s.196.198)
Landet skal forsvares; det er også en grunnlovsplikt, hva Fleischer
holdt seg klart; og "Hærordningen av 1933 kan vel rettest karakteri-
seres som et militært falskneri", sier han i innledningen til sin be-
retning om felttoget i Nord-Norge 1940 (Eft.pap. s.12).
Se ellers Hovland,T.; Historieløshetens pris; No.Mil.Tidsskr. (nor-
miltids.com) 3/-01; evt. Hovland,T.; General Carl Gustav Fleischer -
Storhet og fall; Asch. 2000; kap. Forspill til katastrofe.
2. Bogen,O., Håkenstad,M.; Balansegang - Forsvarets omstilling etter
den kalde krigen; Dreyer 2015; s.286-7.
3. Første halvdel av -90-tallet observertes i DKS, 'klar-til-strid-'
ammunisjon fjernet fra Hærens mobiliseringslagre.
4. Kgl.res. 10. juni 1949: Direktiver for militære befalingsmenn og
militære sjefer ved væpnet angrep på Norge.
Direktivets stående ordre pluss Lov om Heimevernets væpnings- (og
ammunisjons-) bestemmelse, er vel det nærmeste man kommer et ikke-

saboterbart forsvar-på-auto-start.

5. Medlemskontakt (Forsvarets seniorforbund) 2/-15.

6. Langeland, O.H.; Dømmer ikke; Heim & Samfund 1948; s.45.

7. Hitlers politiske testamente; Asch. 1961; s.76.

8. Krigsminnemuséet, Narvik; -97.

9. Eliassen, I., Sandnes, C.; Angrep eller forsvar - Kampfly, norske verdier og sikkerhets-politiske ambisjoner; Manifest 2015; s.114.

10. Tvedt, T.; Norske tenkemåter; Asch. 2016; s.233-4.

11. "-Etter annen verdenskrig har brigaden for det meste vært på 30 minutters beredskap. Dette gjaldt helt frem til 1980-tallet. Fra 1982 til 1994 var brigaden på 2 til 4 timers beredskap. Helt frem til da gjennomførte vi beredskapstester flere ganger i året. Da skulle brigadens avdelinger komme ut i sine stillingsområder i løpet av et par timer". (Sjef Brig.N, brig. Eldar Berli; Forsvarets Forum nov./-14)

12. Narum, P., Diesen, S.; Forsvarets utvikling - planer og realiteter; No.Mil.Tidsskr. 4/-13 og 1/-14.

13. Men fremdeles: "Norge fortsatt på krigsstien for USA"; Helge Lurås, Aft. 04.05.16: "... varslet om at de norske spesialsoldatene kunne bli sendt sammen med opprørerne inn i Syria for å ta del i kampene der.

I 2011 var det Stoltenberg som trumfet gjennom en meget aktivt norsk militær deltagelse i Libya."

"Erna Solberg sa på Dagsnytt 18 at opprørernes "hovedmisjon skal være å slåss mot ISIL". Det overbeviser neppe Assad-regimet. Hittil har opprørerne, inkludert Den frie syriske armé, vært mer opptatt av å bekjempe regimet enn IS. Det var tross alt som et opprør mot Assad-regimet at borgerkrigen begynte. Uten en invitasjon fra regjeringen i Damaskus må derfor norske soldaters inntreden på syrisk jord begrunnes folkerettslig på annet vis."

"Regjeringen påstår at de sender bidraget for å bekjempe IS, men faktum er at USAs og Vestens politikk både overfor Libya og Syria siden 2011 har vært en fiasko. I begge land har man i praksis undergravet regimene og derved lagt til rette for kaos, radikaliserings og flyktningstrømmer."

"I den kollektive troen på at Russland truer, forankrer man Norge på østkysten av USA. Det kan bli en interessant ferd for norsk sikkerhetspolitikk hvis Donald Trump inntar Det hvite hus. Selvstendig tenkning er ikke det norske etablissementets sterke side."

Om Russland evt. truer, burde man kanskje ta innover seg evt. hvorfor. Napoleon, Hitler, Wesley Clark etc.etc.

14. "Rognum ledet undersøkelsene av de døde etter 22. juli.

-Det var fagfolket som mobiliserte under katastrofen. Fagfolk fra hele landet strømmet til, folk fra IT-support stilte opp og trakk kabler hele natten, det samme gjorde folk fra radiologi slik at alt sto ferdig neste morgen. Dette var improvisasjon der en normalt ville ha brukt tre år på å søke om tillatelse." (D.M.)

Og Rognum fortsatt (D.M.): "I krisesituasjoner står det gjerne frem ledere som aksepteres av alle i kraft av erfaring, naturlig autoritet og evne til å motivere. I juli 1992 kjørte jeg med kone og fire barn til Spania i en Volvo 245. I Frankrike ble plutselig alle hovedveier blokkert av streikende yrkessjåførere. Etter ti timer i solsteiken, i et veikryss ved Lyon, kjørte vi sikksakk mellom blokkerende vogntog nedover Rhone-dalen til vi endte langt ute på et jorde i Syd-Frank-

rike. Et falskt veiskilt hadde ledet hundrevis av biler ut på en krøttersti.

Klokken var to om natten. Folk ble apatiske, ga opp og la seg til å sove i bilene. Da sto det frem en mann. Han gikk fra bil til bil og forklarte en plan han hadde tenkt ut. Foretaket syntes umulig, men ved å motivere og instruere, greide denne mannen å få snudd alle bilene og få dem ut på veien igjen. Han var den lederen vi trengte i denne krisesituasjonen."

"22. juli-kommisjonens rapport viser at norsk helsetjeneste fungerer i krise. Akuttmedisinere, kirurger, radiologer og sykepleiere meldte seg til tjeneste midt i ferien. Det oppsto kø av folk som ville hjelpe. Det samme opplevde vi rettsmedisinere som skulle undersøke og identifisere de døde. I øyeblikkelig hjelp-situasjoner reagerer vi på refleks. Vi kan improvisere og utnytte alle ressurser til det ytterste."

"Kan vi lære noe av 22. juli-krisen? Det var ikke styrking av administrasjonen eller byråkratiske "styringsverktøy" som reddet situasjonen, men lederes og medarbeideres evne til å se løsninger. I den daglige rutinen kan slik nyttenking og improvisasjon føre til krav om avviksmelding.

Til alt hell var de fleste helsebyråkratene på ferie den 22. juli. Blant annet derfor gikk det så bra. De som strømmet til i ferien sin, var fagfolkene som visste at deres innsats kunne gjøre en forskjell."

"Kanskje er veien ut av hverdagskrisen i helsetjenesten at mer ansvar og myndighet overlates til fagfolk som kjenner idealene og kulturen? Det er ikke sant at en god leder kan lede hvilken som helst virksomhet."

Rognum skriver tre måneder senere:

"Forleden dag fikk jeg en aha-opplevelse. Jeg leste andre Mosebok, kapittel 18: Moses hadde ført Israels folk ut av Egypt og slet nå med å styre dem. Da får han besøk av sin svigerfar, Jetro, som så hvordan Moses holdt på: Jetro sa rett ut: "Det er uklokt det du gjør. Du tretter ut både deg selv og folket som er med deg. Jeg gir deg et råd. Velg deg ut dyktige mennesker av hele folket, mennesker som er pålitelige og hater urett vinning. Sett dem til å styre, noen for tusen, noen for hundre, noen for femti og noen for ti. Hver stor sak skal de komme til deg med, men hver liten sak skal de avgjøre selv. Slik skal du lette byrden for deg og la dem bære den sammen med deg"."

"Etter lesningen tenkte jeg helt spontant: Hvilket råd ville et konsulentfirma ha gitt Moses i dag? Trolig ville han ha blitt rådet til å leie inn et hodejegerfirma til å plukke ut ledere til minst åtte ledersjikt. Videre ville han ha blitt rådet til å opprette en rekke kontrollinstanser som de nye lederne skulle rapportere til. Ingen sak ville være for liten til å avstedkomme rapporter.

Moses ville dessuten ha fått seg forelagt planverktøyet i "New Public Management" og blitt anbefalt å starte en prosess med sikte på implementering av ISO-sertifisering.

Det hevdes at Romerriket gikk under på grunn av overbyråkratisering. Kongeriket Danmark-Norge ble strangulert av handelsprivilegier og monopoler. Hindringer for import og salg av korn førte til at tusenvis av nordmenn døde av sult på 1700-tallet.

Det var i denne situasjonen at Hans Nielsen Hauge-vekkelsen fikk fart på næringslivet i Norge. Den åndelige og etiske fornyelsen skapte grunnlag for tillit. Hans Nielsen Hauge startet 200 bedrifter. Det sies at skriftlige kontrakter var unødvendig fordi gründerne stolte på hverandre."

"Ennå finnes bevisstheten om kallet hos svært mange helsetjenere. Det er typisk at i "øyeblikkelig hjelp"-situasjoner fungerer det meste som det skal. Da reagerer helsetjenerne på god gammel livreddende re-

fleks. Det er ved planlagte behandlinger det svikter. Da overtar de "administrative systemene". Ventelistene blir lange og det oppstår et marked der pengesterke pasienter og organisasjoner kan kjøpe seg fremover i køen.

Leger skal gjøre legearbeid, heter det stadig. Mer og mer av legenes tid går imidlertid med til rapportering. Kanskje kunne man frigjøre kapasitet i helsetjenesten ved å skjære bort to-tre ledersjikt samt en del uproduktive rapporteringsinstanser? Dette kunne gi flere hender til selve tjenesten."

"Avstanden mellom sentrale beslutningstakere og dem som står med ansvaret for det daglige pasientarbeidet, har blitt for stor. Det er for mange "filtre" som dels omformulerer, dels misforstår utfordringene på veien oppover i rapporteringshierarkiet.

Resultatet blir at det fattes ukvalifiserte administrative beslutninger til skade for pasientene. Ved en sanering av noen ledelsessjikt ville sentrale beslutningstakere måtte forholde seg til helsetjenere som har kontakt med det daglige arbeidet." (Revisorholdning og mistillit brer seg i helsetjenesten. Kan vi lære noe av Den gamle boken?; Dagens Medisin 06.12.12)

15. Se Høgetveit,D.J.; Hadia Tajåks gud; kommentar-avisa.no ; juni 2015.

16. Aktivisme sogar i norsk stats-uniform: "I fjor var politiet og Forsvaret tolv hver i den årlige homoparaden. I år marsjerte 130 for politiet, Forsvaret stilte med ni.

-Politiet har vært flinke. Ledelsen gikk tidlig ut og oppfordret folk til å delta i paraden. Mange av de som går, er sympatisører. Og politiet har egen rekrutteringsstand, sier ..." "I år ble en melding om at militære kan delta i uniform, lagt ut på intranettet to dager før selve paraden." (F.F. sept./-14)

17. Kærup Bjerneboe,S.; Det nye opprør?; Asch. 2000; s.201.

18. Se eksempelvis Høgetveit,D.J.; Sagrustens brikker, og Epoch-making Books; kommentar-avisa.no ; hhv. feb. 2015 og okt. 2015.

19. Se ref. 15 (H.T.s gud), s.8-12 og Høgetveit,D.J.; Hvis du måtte pakke og reise ...; kommentar-avisa.no ; feb. 2015.

20. Fangen,R.; I nazistenes fengsel - (1940-1941); Gyldendal 1975.

21. Høgetveit,D.J.; NORSK FRIHET OG DEN STORE KOMMUNE-SANNERINGEN; kommentar-avisa.no ; jan. 2015.

22. Gjeseth,G.; Hæren i omveltning - 1990-2005; Vigmostad & Bjørke 2008; s.58.

23. Børresen,J.; Grunnloven og Forsvaret - om det ideologiske grunnlaget for dagens forsvar; No.Mil.Tidsskr. 3/-14.

24. "Men journalister som har barn, tør ikke skrive om sakene. Som en journalist sa: Jeg vil ikke mine barn så vondt. I toppaviser i Oslo ryktes det at journalister med barn ikke vil skrive om slike saker. De kan jo selv bli utsatt for barnevernet!" (Leder, Norge Idag; 08.04.16)

25. "... naturalistic evolution belongs in the category of knowledge, not belief, and so resistance to it stems from ignorance, which education rightly aims to eliminate." Jeg siterer fra kapitlet Darwinian Education i Berkeley lawprof.em. Philip E. Johnson's Darwin on Trial (Inter Varsity Press, 3.ed. 2010; p.174).

"When he contemplates the perfidity of those who refuse to believe, Dawkins can scarcely restrain his fury. "It is absolutely safe to say that, if you meet somebody who claims not to believe in evolution,

that person is ignorant, stupid or insane (or wicked, but I'd rather not consider that)." Dawkins went on to explain, by the way, that what he dislikes particularly about creationists is that they are intolerant.

We must therefore believe in evolution or go to the madhouse, but what precisely is it that we are required to believe?" (Pp.27-8)

"Darwinian theory attributes biological complexity to the accumulation of adaptive micromutations by natural selection, but the creative power of this hypothetical mechanism has never been demonstrated, and the fossil evidence is inconsistent with the claim that biological creation occurred in that way. The philosophically important part of the Darwinian theory - its mechanism for creating complex things that did not exist before - is therefore not really part of empirical science at all, but rather a deduction from naturalistic philosophy. In brief, what makes me a "critic of evolution" is that I distinguish between naturalistic philosophy and empirical science, and oppose the former when it comes cloaked in the authority of the latter." (P.191)

"Prejudice is a major problem, however, because the leaders of science see themselves as locked in a desperate battle against religious fundamentalists, a label which they tend to apply broadly to anyone who believes in a Creator who plays an active role in worldly affairs. These fundamentalists are seen as a threat to liberal freedom, and especially as a threat to public support for scientific research. As the creation myth of scientific naturalism, Darwinism plays an indispensable ideological role in the war against fundamentalism. For that reason, the scientific organizations are devoted to protecting Darwinism rather than testing it, and the rules of scientific investigation have been shaped to help them succeed." (P.188)

"... Philip Johnson's epic Darwin on Trial cut to the heart of the debate. It wasn't about evidence; it was about assumptions. And like the proverbial drunk looking for his car keys, no one searched beyond Darwin's lamppost." (Foreword by Michael J. Behe, p.17)

"To Darwinists, teaching about evolution does not mean encouraging immature minds - or mature ones, for that matter - to think about unacceptable possibilities." (P.172)

Fra Intelligent Design-advokat Johnson, (som unngår identifisere den intelligente designer), over til dem som rangerer Guds Ord, Bibelen, fremfor eget intellekt, og John C. Whitcomb's Jesus Christ our Intelligent Designer - An Evaluation of the Intelligent Design Movement: (Kainos Books 2011); Whitcomb siterer Johnson:

"Get the Bible and the Book of Genesis out of the debate because you do not want to raise the so-called Bible-science dichotomy. Phrase the argument in such a way that you can get it heard in the secular academy and in a way that tends to unify the religious dissenters. That means concentrating on, "Do you need a Creator to do the creating, or can nature do it on its own?" and refusing to get sidetracked onto other issues, which people are always trying to do. They'll ask, "What do you think of Noah's flood?" or something like that. Never bite on such questions because they'll lead you into a trackless wasteland and you'll never get out of it."

Og Whitcomb spør: "Is the "Bible-science dichotomy" something that God's people should be afraid of? Is it really God's plan for the true church to modify His creation message so that we "can get it heard in the secular academy"? Will such a drastic compromise really "unify the religious dissenters"? Are the magnitude and effects of the global flood of Genesis 6-9 part of a "trackless wasteland" into which we should refuse to be "sidetracked"?"

"The Bible is completely clear on the issue of Intelligent Design:

"For since the creation of the world His invisible attributes, His eternal power and divine nature, have been clearly seen, being understood through what has been made, so that they are without excuse." (Rom. 1:20)." (Pp.14-5)

"Our success, Johnson assures us, "is all but inevitable ... ((because)) we are making a point of elementary logic that is irresistible once it is understood. The only obstacle to a breakthrough is the long standing prejudice ((of materialism)) ... A prejudice like that can be protected for a while, but in the end reason always breaks through."

The same optimism characterizes the writings of most design theorists, because their official exclusion of the God of the Bible from their discussion really leaves them no other power system for changing the hearts and minds of materialists than their own finite intellects."

"Such thinking actually sets up an enormous barrier against the true Intelligent Designer of the universe, Jesus Christ the Lord. In effect, He is being told to stay out of the battle. Since ID experts believe they can handle the enemy with their own resources, He is not needed. But Christ told us: "Apart from Me you can do nothing ..." (John 15:5)." (Se her til Michael H. Warren sit. i Høgetveit: Kjell J. Tveter og ungdommen; kommentar-avisa.no ; des. 2015, s.1-2.)

"One of the most astounding and shocking discoveries of Intelligent Design theorists is not the almost infinite and irreducible complexity of living organisms but the almost total resistance to the implications of this on the part of materialistic scientists." (Pp.17-8)

"Do we really think we can change the hearts and minds of people by the overwhelming logic and evidences for the intelligent design of the living world and the universe around us?

Evolutionist Richard Morris reluctantly admitted: "It is almost as though the universe had been consciously designed in such a way that life would be inevitable." And the famous atheist at Oxford University in England, Richard Dawkins, stated, "Biology is the study of complicated things that give the appearance of having been designed for a purpose."

How can we really help such people?" (Pp.31-2) "Getting people to believe in "intelligent design" is... neither new nor sufficient. People of almost every religion (except atheism) already believe in it. The only ones who do not, the atheists, have rejected it in full awareness of all the innumerable evidences of design in the world." (Henry M. Morris, p.48) "God's requirement for spiritual salvation is not belief in Intelligent Design. All of the religious leaders of Israel believed in ID. But they crucified the Designer!" (P.37)

"The last thing mankind needs is a revival of deism." "James J.S. Johnson explains, " "The problem, despite the positive contributions of IDmers ... is that what is sacrificed ... exceeded the benefits achieved, generally speaking. The payoff is like spending a dollar to gain a dime. A forensic logic technique is gained (apologetically speaking), yet the exorbitant price paid therefore is a functional withdrawal from the five doctrinal 'solas' of Biblical truth recovered by the Protestant Reformation (i.e., sola Scriptura, solo Christo, sola fide, sola gratia, and soli deo gloria). What net good is that, if we really care about transmitting truth to our neighbors?" (P.33)

Og videre: "Dr. Terry Mortenson explains: "The ID movement is only focusing on design in creation and overlooking the obvious witness in creation to God's wrath outpoured at the Fall and the Flood. Additionally, they apparently fail to see ... that philosophical naturalism controls geology and astronomy as much as, if not more than, it controls biology, and that naturalism did not take control of science

through Darwin but through old-earth geology and astronomy half a cen- 27
tury earlier. Ultimately, the age of the earth controversy is not
just a philosophical argument; rather, old-earth geology and old-uni-
verse astronomy, like evolutionary biology, are massive assaults on
the authority and clarity of the Word of God." (P.35)

Og uten "the Fall and the Flood"; "Without those factors, however, it
would seem that the only alternative would be to assume the Designer
to be a sadistic producer of global evil as well as the intelligent
producer of irreducible complexity." (H. Morris, p.61)

Og Henry Morris skriver i respons til William A. Dembski: "You tend
to minimize literal six-day creationism as merely one possible in-
terpretation of Genesis, which you reject because of the age issue.
This is exactly why we insist that the geological data are at least
as important as biological in dealing with origins. Most evolutionists
will remain committed to Darwinism, regardless of design complexity
problems, as long as they believe in the geological ages. "Time is the
hero," as George Wald said. Yet most I.D. writers accept the billion-
year history of life, which is the only real basis of evolutionism.
This means they must ignore what to us is the determinative issue of
suffering and death before sin. The alleged scientific problems of
flood geology and age dating are insignificant, in our judgment, com-
pared to the theological and Biblical problems posed by that issue.
That is why much of our creationist research has focused on physical
rather than biological questions (although the GENE committee and ot-
her creationist biologists have already shown the genetic impossibili-
ty of "vertical" evolution)." (Pp.85-6)

Og Whitcomb's Appendix E; Carl Wieland: "The argument of 'intelligent
design' (ID) has a long history going back to the ancient Greeks and
Romans. It was persuasively articulated by William Paley (1743-1805),
who put forward the argument of an inferred divine Watchmaker in his
book Natural Theology (1802)." (P.90)

"The IDM as a whole does not come to grips with the historical back-
ground of naturalism in the sciences. Biblical creationists have long
argued that the millions-of-years concepts (which the majority of lea-
ding IDmers either support or say they have 'no problem with') in
fields like astronomy/cosmology and historical geology were squarely
based on, derived from, and fueled by, naturalism - i.e., the deli-
berate rejection of God's Word and its authority in relation to the
history of the world. These naturalism-underpinned conclusions of geo-
logy/astronomy were the seedbed for Darwinism. That is, naturalism
was there long before Darwinism and led directly to its dominance. It
is therefore ironic to observe IDers telling people that fighting
'naturalism' is the important issue, when at the same time they tell
people that the very naturalism-based issues which were the seedbed
of Darwinism are 'unimportant'."

Creation Ministries International's (CREATION.COM; Dr. Wieland var
CEO CMI) "major strategy" is to boldly, but humbly, call the church
back to its biblical foundations in such matters, reforming the thin-
king of Christians, who are then to be salt and light to our culture.
This is how it worked in the days of the Great Awakening in England
and America, when the light of the Gospel diffused horizontally thro-
ugh the educational, political and social institutions, transforming
positively just about everything we take for granted in our modern
world." (Pp.98-9)

"We fear that Christians who play 'let's pretend the Bible isn't
part of it' risk alienating the culture still further." (P.101)